

Uppdaterad 2024-10-07

Krav på serveringsställen

Från 1 januari 2024 ska serveringsställen kunna erbjuda mat och dryck för att-ta-med i återanvändbara muggar, matlådor och flergångsförpackningar.

Kravet införs för att minska nedskräpningen av engångsartiklar och för att minska resursförbrukningen.

Regler för muggar och matlådor

- Du som säljer snabbmat i engångsmatlåda eller dryck i en engångsmugg ska kunna erbjuda kunden matlådor och muggar som kan återanvändas.
- Försäljningsstället ska välja de flergångsförpackningar som har minst påverkan på miljö och människors hälsa.
- Matlådorna och muggarna ska ingå i ett rotationssystem så att de kan användas igen.

Informera kunden

- Försäljningsstället ska informera kunden om att den kan få mat och dryck i en flergångsmugg eller matlåda.
- Försäljningsstället ska också informera om engångsförpackningarnas miljöpåverkan och fördelarna med en minskad förbrukning.

Kraven omfattar inte:

- Den som säljer mat och dryck i engångsförpackningar som helt är gjorda av **papper eller kartong** och inte är kemiskt modifierade på ett sätt som fördröjer nedbrytningen.
- Den som tillhandahåller **färre än 150** engångsmuggar och engångsmatlådor per dag omfattas inte heller av kraven. Antalet som tillhandahålls ska beräknas som ett genomsnitt under de dagar som försäljningsstället är öppet under ett kalenderår. Antalet sålda engångsmuggar och engångsmatlådor räknas som en total och tillsammans måste understiga 150 enheter per dag för att inte omfattas av kraven.

Ta fram rutiner för antalet

Försäljningsstället ska skapa rutiner för att säkert veta att det inte går åt fler än 150 engångsmuggar och engångsmatlådor per dag, i genomsnitt.

Nya regler från 2026

Från och med den 1 januari 2026 är det färre än 75 engångsmuggar och engångsmatlådor som gäller.

Miljösanktionsavgift

Den som inte uppfyller kraven kan behöva betala en miljösanktionsavgift på 10 000 kronor.

Förslag på informationstext till kunder

"Att använda material en kort stund för att sedan slänga det är inte hållbart. Engångsprodukter har olika typer av påverkan på miljön - dels medför de resursförbrukning och dels hamnar de ofta i naturen vilket leder till nedskräpning. Att använda flergångsalternativ gör att vi minskar resursförbrukningen avsevärt. Dessutom bidrar det till att minska nedskräpningen.

Engångsartiklar är en stor källa till nedskräpning. Eftersom plast har svårt att brytas ner i naturen skadas många fåglar och däggdjur av att fastna i plasten eller äta av plasten. På grund av den långa nedbrytningstiden är plast ett växande miljöproblem och att minska användningen av engångsartiklar är en åtgärd för att minska risken att plast hamnar i naturen.

Engångsartiklar står också för en förbrukning av resurser. Även om produkten återvinns så förloras energi och materialvärden. Det bästa är därför att använda produkten flera gånger. På så sätt sparar vi på resursuttaget från jorden men också på energi."

Mer information

Se Naturvårdsverkets hemsida

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/plast/erbjudaservering-i-ateranvandbara-muggar-och-matlador/>

Förordning SFS 2021:996 om engångsprodukter